

Albertam Rudzātam 90 gadu

Dziesmu un jaunatnes draugs Alberts Rudzāts dzimis 1919. gada 5. oktobrī Vidzemē, Mētenas (Odzienas) pagasta „Raksalā”. Skolas gaitas viņš sācis Mālakalna skolā, turpinājis Rudzētu pamatskolā, pēc tam iestājās Aglonas ģimnazijas klasiskajā nodaļā. Gleznainajos Ciriša un Egles ezeru krastos kalti nākotnes plāni un sapņoti lieli sapņi, kuriem svītru pārvilkā Otrais pasaules karš. A. Rudzātu iesauca Latviešu leģionā un nosūtīja uz zenītartilērijas divizionu Lilastē. Austrumu frontē viņš piedalījās Vēlikajas, Baznīkalna, Jāņu un Opočkas kaujās. Sākās lielā atkāpšanās, pie Goliševas pārejot robežu, cīņas turpinājās dzimtajā zemē. Lubāna, Aizkuja, Cesvaine, Ubāni, Ērgļi, More ir kauju vietas Latvijā, kurās nekad nevarēs aizmirst. Kurzemes cietoksnis bija pēdējā ielenkuma cīņu sala dzimtenē. A. Rudzāts piedalījās

sešās Kurzemes lielkaujas, bet sestā bija arī pēdējā, jo ienaidnieka mašīnpistoles lode izsita viņu no ierindas. Sākās nīkšana Kurzemes slimnīcās, sekoja pavēle pārcelties uz Vāciju, kur bija jāārstējas ilgāk. Vācu kuģi, kas veda ievainotos, bombardēja lidmašīnas, un tikai laime to pasargāja no nogremdēšanas. Vācijā atkal sākās ceļošana no pilsētas uz pilsētu, no slimnīcas uz slimnīcu, līdz Eitinu (*Eutin*) Šlezvigholšteinā beidzot okupēja angļi. A. Rudzāta aktīvās kara gaitas bija beigušās. Par kaujām pie Baznīkalna viņš saņēmis Trieciena nozīmi, par Kurzemes cietokšņa kaujām otrās šķiras Dzelzkrustu un ievainotā nozīmi.

Alberts Rudzāts nokļuva gūstekņu nometnē Danavā un Putlosā Vācijā, vēlāk tika pārvests un ieslodzīts Zedelgemā, Beļģijā, kur pēc septiņu mēnešu nīkšanas

sagaidīja atbrīvošanu un nokļuva atpakaļ Vācijā. Pirmā apmetne brīvībā bija Grosenbrodē, pēc tam Vircburgas centrālā nometnē. A. Rudzāts dabūja darbu *International Refugee Organization*. Vircburgā Alberts Rudzāts apprecējās ar Jūliju Gžibovsku.

Pirmais līguma gads Anapolē,

Merilendas pavalstī, ASV, nebija viegls: bez valodas, tautiešiem, viss svešs un neparasts. Līguma gadam beidzoties, Rudzātiem bija iespēja pārcelties uz Indianapolis, Indianas pavalstī, kas kļuva par patstāvīgu dzīvesvietu. A. Rudzāts 29 gadus nostrādāja telefonu rūpnīcā *Western Electric*.

Ieradies Indianapolē, A. Rudzāts tūlīt iesaistījās sabiedriskā darbā – piedalījās Indianapolis Daugavas Vanagu apvienības dibināšanā, darbojās Latviešu katoļu biedrībā, Latviešu sabiedriskajā centrā, Indianas pensionāru biedrībā. A. Rudzāts ir biedrs *Telephone Pioneers of America* un *Knights of Columbus*. Visaktīvāk viņš strādājis Latviešu katoļu biedrībā, būdams valdes loceklis un priekšsēdis, bet visilgāk jaunatnes daļas vadītājs. A. Rudzātu 1966. un 1968. gadā ievēlēja ALKAs prezidijā, kur

viņam uzticēja jaunatnes daļas vadību. Sava brīvā laika lielāko daļu jubilārs ziedojis divām sirdslietām – dziesmai un jaunatnei. Viņš sāka dziedāt astoņu gadu vecumā, vispirms pamatskolā, tad Aglonas ģimnazijas vīru kori, kura sastāvā piedalījās pēdējos neatkarīgās Latvijas Latgales novada dziesmu svētkos Daugavpilī, tur piedzīvojot dzimtenes brīvības norietu. A. Rudzāts dziedājis sava pagasta kori, kaŗavīru kori gūstekņu nometnē Zedelgemā, Vircburgas nometnes draudzes kori. Pēc ierašanās Indianapolē vīru kori, vēlāk Indianapolis latviešu biedrības kori.

Jubilārs dzīvo vecclaužu mītnē, raksta atmiņas un, kad vien iespējams, apmeklē latviešu sarīkojumus.

Lai jubilāram Dievs piešķir labu veselību un možu garu!

Red.